

Informace ze zdravotnictví Středočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha
19.7.2004

8

Mzdy ve zdravotnictví ve Středočeském kraji v roce 2003

Salaries in the health services in the Středočeský region in 2003

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o mzdách ve zdravotnictví ve Středočeském kraji v roce 2003 obsahuje údaje o průměrných měsíčních mzdách a počtech zaměstnanců ve zdravotnických zařízeních v členění podle kategorií zaměstnanců, zřizovatele a území. Zahrnuje také srovnání s předchozím rokem a ČR.

Summary

Information on salaries in the health services in the Středočeský region in 2003 contains data about average monthly salaries and numbers of employees in health establishments by category of employees, by founder and by territory. Includes also comparison with the previous year and with the whole CR.

Předkládané informace jsou výsledkem dvou statistických zjišťování:

Prvním je šetření čtvrtletním statistickým výkazem o zaměstnancích a složkách mezd E (MZ) 2-04 za zdravotnická zařízení, která uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců zákon č. 143/92 Sb., a navazující nařízení vlády ČR, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon je určen pro organizační složky státu a příspěvkové organizace.

Druhým je zjišťování statistickým výkazem o zaměstnancích a složkách mezd s pololetní periodicitou E (MZ) 3-02 za zdravotnická zařízení, která uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců zákon č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Toto statistické šetření je výběrové pro ambulantní zařízení (5 % výběr) a povinné pro soukromá zařízení ústavní péče a lázeňské organizace.

Zmíněné statistické výkazy vyplňují zdravotnické organizace na základě Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví. Tento program pro rok 2003 byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, formou vyhlášky ČSÚ č. 470/2002 Sb. ze dne 31. října 2002 a jejich samostatných příloh v částce 163/2002. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Vývoj mezd v příspěvkových zařízeních a organizačních složkách státu

V příspěvkových zdravotnických zařízeních a organizačních složkách státu bylo v roce 2003 ve Středočeském kraji zaměstnáno celkem 11 459 pracovníků (přepočtený počet podle délky úvazku). Proti předchozímu roku jejich počet klesl o 438 osob, tj. o 3,7 %. Úbytek byl však z části způsoben přeměnou dvou velkých zařízení na akciovou společnost a přechodem jedné menší nemocnice pod soukromého zřizovatele, a tím i změnou ve způsobu odměňování zaměstnanců podle jiného zákona. Počet zaměstnanců příspěv-

kových zařízení a organizačních složek státu tak v roce 2003 tvořil 54 % z celkového počtu pracovníků ve zdravotnických zařízeních celého Středočeského kraje.

Průměrná měsíční mzda zaměstnanců uvedených zdravotnických zařízení Středočeského kraje (odměňujících dle zákona č. 143/1992 Sb.) dosáhla v roce 2003 17 416 Kč. Proti roku 2002 se zvýšila o 1 450 Kč, což představuje nárůst v průměru o 9,1 %.

Vývoj průměrných mezd v roce 2003 byl zásadně ovlivněn vládním nařízením platným od 1.1.2003, kterým se zvyšovaly mzdové tarify pracovníků v organizacích odměňujících podle zákona č. 143/1992 Sb. Z uvedeného důvodu se velká část jejího zvýšení promítla do vývoje průměru tarifní složky mzdy. Z celkového rozdílu průměrné mzdy proti roku 2002 se tarifní plat zaměstnanců zvýšil o 1 010 Kč na 9 839 Kč, tj. o 11,5 %. Podíl této složky mezd na celkových mzdách však vzrostl pouze o 1,2 procentního bodu na 56,5 %.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený) a průměrná měsíční mzda a její vybrané složky v příspěvkových zdravotnických zařízeních a organizačních složkách státu, kraje

Kategorie zaměstnanců	Průměrný počet zaměstnanců ¹⁾		Průměrná měsíční mzda						Průměrná měsíční mzda v ČR	
			celkem		z tarifního platu ²⁾		z ostatních složek mezd ³⁾			
	2002	2 003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Celkem	11 896,78	11 458,69	15 966	17 416	8 826	9 839	7 141	7 577	17 054	18 477
v tom:										
lékaři ⁴⁾	1 409,50	1 365,40	30 133	32 722	12 973	14 312	17 160	18 410	33 240	35 814
farmaceuti	33,41	30,90	28 617	31 556	13 762	15 252	14 855	16 304	29 453	31 426
jiní odborní VŠ	136,88	144,51	21 859	23 095	12 605	14 211	9 254	8 884	22 193	23 673
jiní odborní SŠ	115,82	113,59	13 385	14 657	8 590	9 814	4 795	4 842	14 520	15 586
SZP	5 780,72	5 580,91	15 777	17 254	9 338	10 422	6 439	6 832	16 418	17 837
NZP	390,48	392,79	14 647	16 191	7 537	8 498	7 110	7 693	13 911	15 088
PZP	1 124,11	1 155,26	10 722	11 677	6 376	7 131	4 346	4 546	11 190	12 240
pedagog. pracov.	2,40	1,50	11 349	12 264	7 379	8 875	3 970	3 389	19 665	21 467
THP	936,02	875,44	15 490	16 773	8 535	9 529	6 956	7 243	16 516	17 533
dělníci a provozní pracovníci	1 967,44	1 798,39	9 389	10 042	5 812	6 370	3 577	3 672	9 726	10 457

¹⁾ Evidenční počet přepočtený podle délky úvazku

²⁾ Tarifní plat - dle § 6 nař. vlády č. 251/92 Sb., ve znění pozdějších předpisů

³⁾ Příplatek za vedení, příplatek za zastupování, zvláštní příplatky, plat za práci přesčas včetně příplatku, odměna za pracovní pohotovost, příplatky za práci v SO + NE, příplatek za práci ve svátek, příplatek za noční práci, příplatek za dělenou směnu, plat při výkonu jiné práce a práce v cizině, další plat, náhrady mzdy, osobní příplatek, odměny

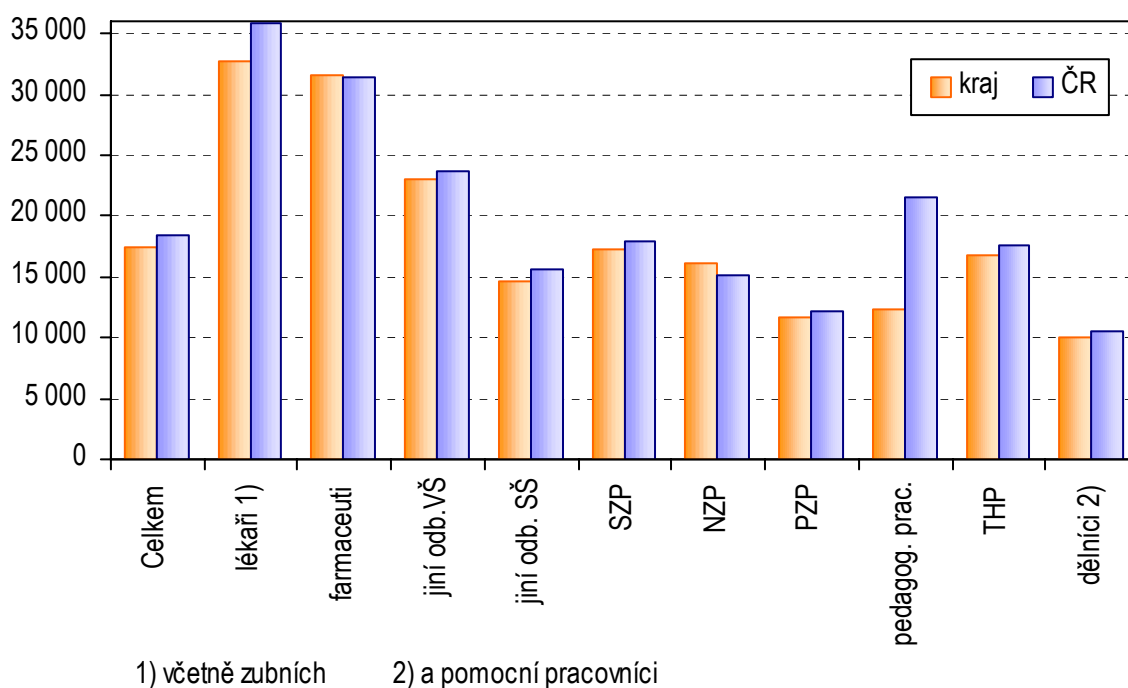
⁴⁾ Včetně zubních

Ve srovnání s růstem průměrné mzdy zaměstnanců v obdobných zdravotnických zařízeních v celé republice byl růst v kraji sice o něco rychlejší (v ČR o 8,8 %), avšak její absolutní výše byla v roce 2003 proti průměru v ČR nižší o 1 061 Kč, tzn., že dosáhla 94,3 %. Stanovit příčiny poměrně výraznější nižší průměrné mzdy ve Středočeském kraji by vyžadovalo hlubší rozbor, avšak jedna z příčin by jistě byla rozdílná druhová struktura zdravotnických zařízení kraje. Vzhledem k poloze tohoto kraje a jeho organizačnímu uspořádání, je zde absence vysoce specializovaných pracovišť, která obvykle sídlí v krajských městech. Tato pracoviště, kde je předpoklad vyšších mezd odborných pracovníků (viz informace dále), jsou pro obyvatele Středočeského kraje dostupná v hlavním městě Praze.

Porovnáme-li vývoj průměrné mzdy jednotlivých kategorií pracovníků, pak nejvyššího růstu dosáhly mzdy farmaceutů a nižších zdravotnických pracovníků přes 10 %, přestože jsou to jediné kategorie, které dosahují srovnatelné úrovně mezd s Českou republikou v uvedených kategoriích a druhu zdravotnických zařízení. Nižší zdravotničtí pracovníci dokonce převyšují průměr celé republiky ve své kategorii o 7 %.

Úroveň průměrné mzdy lékařů v zařízeních s odměňováním podle zákona č. 143/1992 Sb. v roce 2003 dosáhla 91,4 % průměru v ČR, přestože její růst byl o něco rychlejší (o 8,8 % v kraji proti 8,7 % v ČR). Průměrná mzda středních zdravotnických pracovníků ve Středočeském kraji vzrostla proti předchozím roku o 9,4 %. Její zaostávání za průměrem SZP v celé republice se sice mírně snížilo, přesto je o 3,3 % nižší než je průměr této kategorie v ČR. Poslední kategorií zdravotnických pracovníků jsou pomocní pracovníci. Jejich mzda rostla v roce 2003 v kraji pomaleji, než v ČR a tím se prohloubil i její rozdíl proti úrovni v ČR, takže dosáhla 95,4 % celorepublikového průměru. Zajímavé je, že však i mzdy technickohospodářských pracovníků hodnocených zdravotnických zařízení v kraji jsou pod průměrem jejich kolegů v ČR, a to o 4,3 %, přestože jejich růst byl v roce 2003 rychlejší o 2,1 procentního bodu.

**Průměrná měsíční mzda podle kategorií pracovníků v kraji
ve srovnání s ČR**

Přehled úrovně průměrných mezd a jejího vývoje ve zdravotnických organizacích přímo řízených MZ a organizacích řízených územními orgány v kraji a jejich srovnání s obdobnými organizacemi v ČR je uveden v příloze. Ve Středočeském kraji však tvoří tyto skupiny druhově odlišná zdravotnická zařízení. Zatímco velkou část organizací řízených územními orgány tvoří nemocnice, přímo řízenou nemocnici Ministerstvem zdravotnictví nemá Středočeský kraj žádnou. Do vývoje dat v uvedených skupinách zařízení se promítla změna v organizaci hygienické služby. Se zánikem okresů jako správních jednotek zanikly i okresní hygienické stanice řízené územními orgány, naproti tomu vznikl Zdravotní ústav se sídlem v Kolíně, který je přímo řízen MZ ČR.

Vývoj mezd ve zdravotnických organizacích odměňovaných podle zákona o mzdě

Ve zdravotnických organizacích, kde pro odměňování svých zaměstnanců uplatňují zákon č. 1/1992 Sb. bylo v roce 2003 dosaženo průměrné mzdy na 1 zaměstnance 14 431 Kč, což je srovnatelná úroveň s celkovou mzdou v obdobných organizacích zdravotnictví v celé ČR. Proti roku 2002 vzrostla mzda o 4,7 %, proti růstu v ČR, který byl o 6,6 %. Srovnání mezd vybraných kategorií pracovníků je v následující tabulce; je však nutné poznamenat, že uvedený počet zaměstnanců je počet, za který bylo zjišťování provedeno, ne celkový počet zaměstnanců, pracujících v uvedených organizacích (viz úvodní poznámku ke statistickému zjišťování).

Průměrný počet zaměstnanců a průměrná měsíční mzda ve zdravotnických organizacích odměňovaných podle zákona o mzdě *)

Kategorie	Průměrný počet zaměstnanců ¹⁾	Průměrná měsíční mzda			
		v kraji	v ČR	index 2003/2002 (v %)	
				v kraji	v ČR
Lékaři ²⁾	155,39	29 400	32 546	100,9	107,2
Farmaceuti	10,28	30 379	28 698	126,6	114,2
SZP	691,61	14 043	13 802	109,7	106,3
Ostatní	772,66	11 555	12 081	100,5	105,7
Celkem	1 629,94	14 431	14 458	104,7	106,6

*) Zákon č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Včetně zubních

Z tabulky je patrné, že zatímco úroveň celkové mzdy je ve srovnání s ČR ve Středočeském kraji vyrovnaná, u lékařů zaostává o více než 3 tisíce Kč a proti roku 2002 stagnovala, zatímco v ČR vzrostla o více než 7 %. Naproti tomu průměrná mzda farmaceutů byla v roce 2003 nad úrovní mzdy těchto pracovníků v celé ČR v uvedených organizacích kraje a i její růst byl v kraji rychlejší. Střední zdravotničtí pracovníci těchto organizací pobírali srovnatelnou mzdu s jejich kolegy v celé ČR a její růst byl o 3,4 procentního bodu rychlejší než růst celorepublikového průměru.

Vývoj mezd v nemocnicích Středočeského kraje

Většina nemocnic Středočeského kraje byla v roce 2003 ještě stále příspěvková, proto zatím pouze malá část zaměstnanců nemocnic pracovala v zařízeních odměňujících své zaměstnance podle zákona č. 1/1992 Sb. K výraznému zvýšení počtu zaměstnanců těchto organizací došlo v jednom zařízení, ostatní růst byl způsoben vznikem nového zdravotnického zařízení a již zmíněnou přeměnou zřizovatele u dalšího zařízení.

Průměrný počet zaměstnanců a průměrná měsíční mzda v nemocnicích odměňovaných podle zákona o platu *) a o mzdě **) v roce 2003

Ukazatel			Nemocnice odměňující své zaměstnance podle zákona	
			o platu	o mzdě
Průměrný počet zaměstnanců ¹⁾	absolutní	lékaři	1 205,24	102,60
		SZP	4 626,11	351,49
	index 2003/2002	lékaři	98,4	136,5
		SZP	96,4	122,4
Průměrná měsíční mzda	absolutní	lékaři	32 546	27 470
		SZP	16 995	14 111
	index 2003/2002	lékaři	107,8	97,0
		SZP	108,7	111,8

*) Zákon č. 143/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (organizační složky státu a příspěvkové zdravotnické organizace)

**) Zákon č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (nestátní zdravotnická zařízení, podnikatelské subjekty)

¹⁾ Součet úvazků

Průměrné mzdy odborných zdravotnických pracovníků vykazují příspěvkové nemocnice obecně vyšší. Jak již bylo řečeno v úvodu informace, jejich zvýšení v roce 2003 bylo dané hlavně vládním nařízením upravujícím mzdové tarify všech zaměstnanců těchto organizací. Průměrné mzdy lékařů byly v roce 2003 vyšší v organizacích odměňovaných podle zákona o platu o více než 5 tisíc Kč, tj. o 18,5 %. Střední zdravotničtí pracovníci měli průměrné platy dokonce o 20,4 % vyšší než v organizacích odměňovaných podle zákona o mzdě. Pokles mezd lékařů v těchto organizacích však nebyl absolutní, to znamená, že nedošlo ke snížení vykazovaných mezd v jednotlivých zařízeních. Snížení bylo způsobeno změnou souboru zařízení (viz komentář výše), a tím i vnitřní struktury zaměstnanců.

Vypracovala: Ing. Marcela Mašátová

ÚZIS ČR, Středočeský krajský odbor

Centrum Lípa, Seydlerova, 2451,158 00 Praha 5

tel.: 251 627 409

e-mail: masatovam@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

Průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený) a průměrná měsíční mzda a její vybrané složky v příspěvkových zdravotnických zařízeních a organizačních složkách státu, kraje

Kategorie zaměstnanců	Organizace přímo řízené MZ					
	průměrný počet zaměstnanců ¹⁾		průměrná měsíční mzda			
			celkem		z tarifního platu ²⁾	z ostatních složek mezd ³⁾
	2003	2003/2002	2003	2003/2002	2003/2002	2003/2002
Celkem	1 050,54	143,3	16 492	111,7	119,0	102,1
v tom:						
lékaři ⁴⁾	64,15	173,2	27 183	105,5	113,7	97,2
farmaceuti	-	-	-	-	-	-
jiní odborní VŠ	80,43	407,0	22 700	125,6	131,6	116,2
jiní odborní SŠ	57,96	417,3	15 373	117,7	124,0	106,0
SZP	391,70	134,8	17 888	106,5	114,7	96,4
NZP	27,23	143,1	14 408	104,1	112,4	94,7
PZP	107,05	180,0	11 090	109,6	119,2	97,3
pedagog. pracov.	-	-	-	-	-	-
THP	131,55	105,7	17 300	108,8	112,7	103,9
dělníci a provozní pracovníci	190,47	112,9	10 517	110,3	110,6	109,8
	Organizace řízené územními orgány v kraji					
Celkem	10 408,15	93,2	17 509	109,1	111,0	106,9
v tom:						
lékaři ⁴⁾	1 301,25	94,8	32 995	109,1	110,2	108,2
farmaceuti	30,90	92,5	31 556	110,3	110,8	109,8
jiní odborní VŠ	64,08	54,7	23 591	104,9	107,2	101,8
jiní odborní SŠ	55,63	54,6	13 911	103,6	105,4	100,4
SZP	5 189,21	94,5	17 206	109,4	111,4	106,6
NZP	365,56	98,4	16 324	111,1	112,8	109,3
PZP	1 048,21	98,5	11 737	109,1	111,7	105,2
pedagog. pracov.	1,50	62,5	12 264	108,1	120,3	85,4
THP	743,89	91,7	16 680	108,1	111,4	104,1
dělníci a provozní pracovníci	1 607,92	89,4	9 986	106,5	109,3	102,0

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Tarifní plat - dle § 6 nař. vlády č. 251/92 Sb., ve znění pozdějších předpisů

³⁾ Příplatek za vedení, příplatek za zastupování, zvláštní příplatky, plat za práci přesčas včetně příplatku, odměna za pracovní pohotovost, příplatky za práci v SO + NE, příplatek za práci ve svátek, příplatek za noční práci, příplatek za dělenou směnu, plat při výkonu jiné práce a práce v cizině, další plat, náhrady mzdy, osobní příplatek, odměny

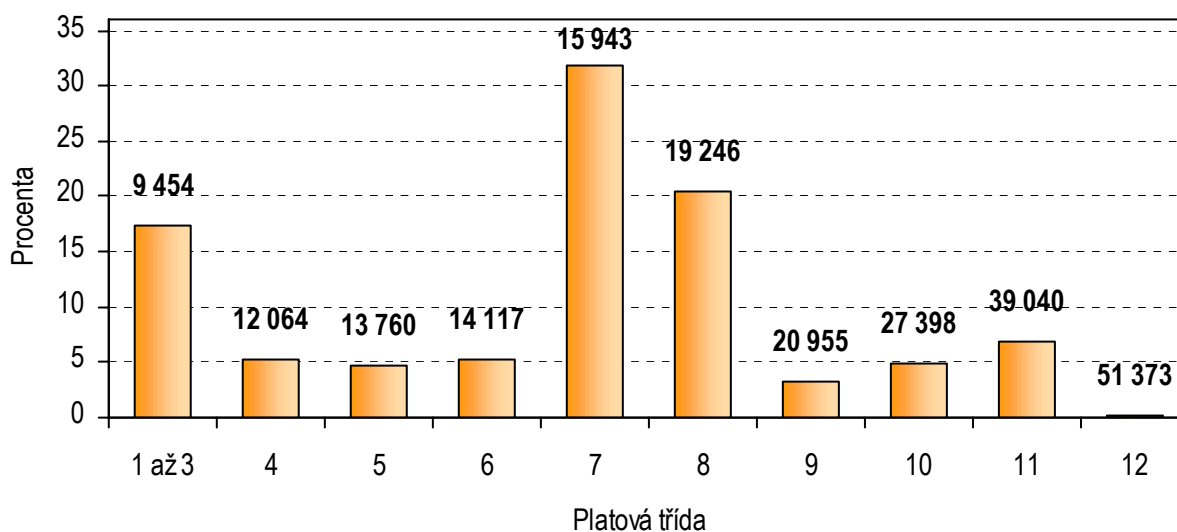
⁴⁾ Včetně zubních

Změny průměrné měsíční mzdy a průměrné tarifní mzdy podle zřizovatele v příspěvkových zdravotnických zařízeních a organizačních složkách státu, kraje

Kategorie zaměstnanců	Indexy roků 2003/2002 (v %)							
	průměrná měsíční mzda				průměrná tarifní mzda			
	organizace přímo řízené MZ v		organizace řízené územními orgány v		organizace přímo řízené MZ v		organizace řízené územními orgány v	
	kraji	ČR	kraji	ČR	kraji	ČR	kraji	ČR
Celkem	111,7	107,1	109,1	108,8	119,0	111,5	111,0	111,0
v tom:								
lékaři ¹⁾	105,5	107,6	109,1	107,6	113,7	111,5	110,2	110,7
farmaceuti	-	107,9	110,3	105,4	-	111,5	110,8	109,8
jiní odborní VŠ	125,6	106,3	104,9	105,5	131,6	108,9	107,2	109,7
jiní odborní SŠ	117,7	106,6	103,6	104,2	124,0	111,8	105,4	108,2
SZP	106,5	107,4	109,4	109,1	114,7	111,9	111,4	111,0
NZP	104,1	95,3	111,1	112,4	112,4	103,7	112,8	112,9
PZP	109,6	110,3	109,1	108,5	119,2	113,6	111,7	111,5
pedagog. pracov.	-	109,2	108,1	107,7	-	110,7	120,3	110,1
THP	108,8	105,5	108,1	106,4	112,7	111,2	111,4	110,2
dělníci a provozní pracovníci	110,3	106,1	106,5	107,8	110,6	110,6	109,3	110,5

¹⁾ Včetně zubních

Rozložení počtu zaměstnanců příspěvkových organizací a organizačních složek státu Středočeského kraje podle platových tříd (v %) a průměrná mzda v jednotlivých třídách v roce 2003

Poznámka: údaje nad sloupci obsahují průměrnou mzdu zaměstnanců dané platové třídy